

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMÝŘI A MĚSTĚ PRAŽSKÉ
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚSTY LITOMÝŘI

Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze
Průzkumy v Litoměřích a Praze

PŘEDNÍ
VÝZKUM

Průzkumy
Průzkumy

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

$X = -1100856.687$, $Y = -554549.771$; $X = -1100842.327$, $Y = -554554.904$. V rámci úprav byly obnaženy základy domu č. p. 21. V tomto výkopu na východní straně nádvoří, hlubokém 0,90 m, byly zachyceny vrstvy odpadu vytvářené od 14. do počátku 16. století. Doklady staršího osídlení nebyly výkopem zachyceny, můžeme je však předpokládat v nižších úrovních, protože výkop nedosáhl podloží. Mladší pozůstatky chyběly také, jednak z důvodu postupné změny hygienických návyků a jednak v důsledku výstavby domu č. p. 22 v polovině 18. století. Se stavbou mohla souviset jáma na hašení vápna, rovněž výkopem zachycená. Dále byla odhalena torza dvou kamenných zdí hospodářských budov.

Hana Dehnerová, NPÚ, ú. a. p. Olomouc

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc), Masarykovo Platz Bnr. 22. Hochmittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)

Kostel sv. Jana Křtitele. Středověk, novověk. Město. Záchran-
ný výzkum.

V souvislosti s výkopovými pracemi při odvlhčení a izolaci zdi kostela sv. Jana Křtitele ve Velké Bíteši proběhl v létě 2004 archeologický dohled, realizovaný Archaia Brno, o.p.s.

Dokumentováno bylo několik dílčích profilů. Podařilo se alespoň v segmentech sledovat základové zdivo kostela. Zachyceny byly části hřbitova. Akce dosud nebyla vyhodnocena, proto se o ní bude blíže referovat později.

Petr Holub, Antonín Zúbek, Archaia Brno, o.p.s.

Resumé

Velká Bíteš (Bez. Žďár nad Sázavou). Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)

Masarykovo náměstí. Středověk, novověk. Město. Záchran-
ný výzkum.

V souvislosti s pokládáním nové kanalizace na Masarykově náměstí ve Velké Bíteši proběhl v létě a na podzim 2004 záchraný archeologický výzkum, provedený Archaia Brno, o.p.s.

Výzkum probíhal formou dohledu nad výkopovými pracemi. Následně byly dokumentovány vzniklé profily.

Byly zaznamenány sídelní aktivity od 13. století až do novověku. Vedle četných jam neznámé funkce byly dokumentovány staré povrchy náměstí a též pozůstatky zaniklé zástavby v podobě planýrek shořelých dřevohliněných staveb a reliktu kamenného sklepa.

*Petr Hejhal, Petr Holub, Petr Hrubý, Antonín Zúbek
Archaia Brno, o.p.s.*

Resumé

Velká Bíteš (Bez. Žďár nad Sázavou). Masarykovo Platz. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

VELKÝ TÝNEC (okr. Olomouc)

Intravilán, ulice Zámecká. Novověk. Cihlová konstrukce. Záchraný výzkum.

Ve dnech 15. 7. až 17. 8. 2004 byl pracovníky archeologického centra Olomouc proveden záchraný archeologický výzkum při výkopových pracích na stavbě „Velký Týnec – ul. Chaloupky a Zámecká – vodovod a kanalizace“. Dne 27. 7. byla na stěnách výkopu v dolní části ulice Zámecká objevena a zdokumentována novověká cihlová klenutá konstrukce, která protínala šikmo vozovku ve směru severojižním. Místo nálezů je na mapě ZM ČSR 1 : 10 000, kladový list 24-22-25, identifikováno koordináty 481 mm od západní sekční čáry a 166 mm od jižní sekční čáry. Konstrukce sestává ze dvou zdí (o šířce 0,5 m), ze kterých vyrůstá klenba (její mocnost je 0,5 m), jež je s oběma zdmi provázána. Zdi a klenba jsou zděné na maltu a konstrukční prvek je cihla. Vnější rozměry konstrukce jsou: šířka 2,5 m a zjištěná výška 1,5 m. Výplň klenby tvořila světle hnědá sypká zemina. Z této výplně byly získány dva fajánsové střepy s oboustrannou bílou glazurou, novověkého stáří.

Vendula Vránová, AC Olomouc

Resumé

Velký Týnec (Bez. Olomouc). Str. Zámecká. Neuzeit. Rettungsgrabung.

VÉMYSLICE (okr. Znojmo)

„Stavové“. Doba středohradištní (9. století). Sídliště. Záchran-
ný výzkum.

Závěr osídlení této významné lokality představuje větší počet objektů (polozemnice, zásobní jámy, jámy, kúlové jamky) a kulturní vrstva 102A, která náleží středohradištnímu období – 9. století. Velká intenzita osídlení se odráží i v bohaté a mocné kulturní vrstvě, v níž je možné identifikovat (mimo systém nadzemních dřevěných konstrukcí v podobě kúlových jamek) i řadu povrchových koncentrací lomových kamenů,

Obr. 41. Vémyslice „Stavové“. Celkový pohled na prozkoumanou část polozemnice (513) s vnitřní kúlovou konstrukcí a povrchovou destrukcí lomových kamenů.
„Stavové“. Der erforschte Teil des Grubenhauses mit Pfostenkonstruktion und oberflächlichem Steinschutt.

mazanícových ker a shluků nálezů. Mimo bohatý soubor keramiky a zlomků železných předmětů stojí za pozornost úplný tyglík, který dokládá zpracování barevných, případně drahých kovů přímo na lokalitě.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Věmyslice (Bez. Znojmo), Flur „Stavové“. Mittlere Burgwallzeit (9. Jahrhundert). Siedlung, Rettungsgrabung.

VESELÍ NA MORAVĚ (okr. Hodonín)

Masarykova třída, ulice Hrnčířky. Novověk. Sídliště – město. Záchranný výzkum.

V dubnu 2004 proběhl záchranný archeologický výzkum na stavbě prodejny LIDL ve Veselí nad Moravou. Lokalita se nachází téměř ve středu města, na křižovatce Masarykovy třídy a ulice Hrnčířky. Jde o polohu v původně plochem terénu přibližně 250 m od dnešního toku řeky Moravy, na jejím levém břehu, v nadmořské výšce 176 m n. m. V jednotlivých dílčích dostupných plochách, které zahrnovaly výkopy pro základové patky pilířů haly, inženýrské sítě, úpravu příjezdové komunikace, se podařilo zdokumentovat řadu zahloubených objektů novověkého až recentního stáří, obsahujících nejčastěji keramiku, zlomky cihel, břidlicové střešní krytiny, případně i tabulkové sklo. Nejproměšlejší situace je v ploše odkryté při stavbě silnice. Zde je poměrně jasně patrné, že jde o pozůstatky zahradních a drobných hospodářských staveb, jímek či jiných funkčně neupřesnitelných aktivit, které se nacházely v zázemí domků stavěných podél hlavní městské komunikace, tedy dnešní Masarykovy třídy. Na základě nálezů a mapových podkladů je možné upřesnit datování jejich vzniku do 2. poloviny 18. až počátku 20. století.

David Parma, ÚAPP Brno

Resumé

Veselí na Moravě (okr. Hodonín). Masaryk-Gasse, Hrnčířky-Strasse. Neuzeit. Stadt, Rettungsgrabung.

VÍTONICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Raný středověk – novověk (8.-16. století). Sídliště, středověká a novověká vesnice. Záchranný výzkum.

V průběhu výzkumu trasy výkopu pro vodovod se podařilo na katastru Vítonic a především ve vlastním jádru obce, na návsi, zachytit celkem 19 pravěkých a středověkých objektů (viz kap. Neolit, Doba bronzová). Za velmi důležité lze pokládat objekty, které můžeme spojit s předchůdcem současných Vítonic. Reprezentují ho nálezy ze středohradištního období, které snad můžeme zařadit do průběhu 8. a 9. století. Velkou sídelní aktivitu zaznamenáváme i v následném mladohradištním období (10.-12. století), kdy jsou z prostoru návsi zachyceny minimálně ve třech případech polozemnice s pece-mi. Závěr osídlení náleží několika jámám z průběhu 14.-15. století, které dokládají středověký vývoj Vítonic, jakož i ojedinělé nálezy novověké keramiky ze 16. století.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Obr. 42. Zlín-Malenovice, okr. Zlín, „Zadní mezicestí“. Hrobslovanského bojovníka z 9. století. Zlín-Malenovice, Bez. Zlín, „Zadní mezicestí“. Grab eines slawischen Kriegers aus dem 9. Jahrhundert.

Resumé

Vítonice (Bez. Znojmo). Innenbereich der Gemeinde. Frühmittelalter – Neuzeit (8.-16. Jahrhundert). Siedlung, mittelalterliches und neuzeitliches Dorf. Rettungsgrabung.

ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)

„Zadní mezicestí“. Středohradištní období. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Na ploše určené k výstavbě velkoobchodního nákupního centra Makro bylo prozkoumáno i několik objektů z doby Velkomoravské říše, ale především dva kostrové hroby. Pohřeb bojovníka v prostorné hrobové jámě se stopami po výdřevě nebo rakvi patří k nejvýznamnějším nálezům z tohoto místa. U nohou pohřbeného byly nalezeny železné ostruhy, přezka a u pravé ruky stopy po železném předmětu, snad noži.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Zlín (Kataster Malenovice u Zlína, Bez. Zlín). „Zadní mezicestí“. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung, Skelettgräberfeld. Rettungsgrabung.